

Verlag Dashöfer, založba, d.o.o.
spletna stran: onbobb.dashofer.si

Način odbijanja DDV od nabav pri upravljavcih stvarnega premoženja

18.9.2018, DDV asistenca, mag. Aleksandra Heinzer, Vir: Verlag Dashöfer

Javni zavodi, identificirani za namene DDV, velikokrat izberejo metodo izračunavanja odbitnega deleža po 2. alineji prvega odstavka 105. člena PZDD. To pomeni, da pri prejemanju vseh računov za blago in storitve odbijajo DDV le v višini izračunanega odbitnega deleža.

Iz pojasnila št. 092-516466/2015-4 z dne 17. 10. 2016 izhaja, da Ministrstvo za javno upravo, kot pristojno ministrstvo za sistemsko urejanje ravnanja s stvarnim premoženjem države, ni podalo konkretnega odgovora, v čigavem imenu deluje upravljavec pri poslih, kot so skrb za pravno in dejansko urejenost, investicijsko vzdrževanje, pripravo, organiziranje in vodenje investicij v vseh fazah investicijskega procesa ipd. Glede na to, da je v ZSPDSLS natančno opredeljeno, v katerih primerih upravljavci stvarnega premoženja države delujejo v imenu in za račun lastnika, menimo, da v ostalih primerih upravljavec lahko deluje v svojem imenu, vendar je to treba presojati za vsak posamezen primer posebej. Iz navedenega izhaja, da je od vsakega posameznega primera odvisno (glede na dejansko stanje), ali se računi dobaviteljev za pravne posle upravljanja nepremičnega premoženja v delu, ki zajema skrb za pravno in dejansko urejenost; investicijsko vzdrževanje in pripravo, organiziranje in vodenje investicij v vseh fazah investicijskega procesa, glasijo na upravljavca kot naročnika storitev ali na lastnika.

V pojasnilu iz novembra 2015 je davčni organ v podrobnejšem opisu, ki se nanaša na osebe javnega prava in DDV na strani 16

(http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/davek_na_dodano_vrednost_ddv/) pojasnil tudi, da če šola naroči vzdrževanje (ali kupi opremo) v imenu in za račun občine (račun dobavitelja se glasi na občino), bo uporabila točko c) šestega odstavka 36. člena ZDDV-1, ki določa, da se pri dobavah blaga ali storitev v davčno osnovo ne všttevajo zneski, ki jih davčni zavezanec prejme od svojega naročnika kot povračilo za izdatke, ki jih je plačal v imenu in za račun naročnika in jih vodi v svojem knjigovodstvu kot prehodne postavke. Šola mora zagotoviti dokazila o dejanskem znesku teh izdatkov in ne sme odbiti morebiti zaračunanega DDV od teh transakcij.

Če pa šola naroči vzdrževanje (ali kupi opremo) v svojem imenu za svoj račun (račun dobavitelja se glasi na šolo) ali za račun druge osebe **in prenese opremo na ustanovitelja občino, mora izstaviti**

račun v skladu z 81. členom ZDDV-1 in od opravljene dobave blaga (opreme) in opravljenih storitev obračunati DDV.

Zlasti s slednjim načinom dogovora med upravljavcem stvarnega premoženja in njegovim ustanoviteljem se je v praksi pojavila dilema glede načina odbijanja DDV, kadar ta upravljavec sicer odbija DDV po metodi izračunavanja enega odbitnega deleža. Zaradi navedenega smo davčnemu organu zastavili naslednje vprašanje:

Ali lahko javni zavod od nabav za investicije, ki jih skladno z dogovorom s svojim ustanoviteljem nabavlja v svojem imenu in za račun tega ustanovitelja, kasneje pa mu jih v celoti prezaračuna z obračunanim DDV, v celoti odbije DDV, če te nabave vodi ločeno na stroškovnem mestu, pa hkrati še vedno ohrani metodo po 2. alineji prvega odstavka 105. člena PZDDV?

Davčni organ nam je v svojem pojasnilu št. 0920-7418/2018-2, z dne 26. 7. 2018 odgovoril, da je glede na izbrani način ugotavljanja deleža odbitka pravilno, da javni zavod **od vseh nabav blaga in storitev odbija DDV v višini izračunanega enega odbitnega deleža**. Navaja še, da v tem primeru ne more od nabav v zvezi z investicijo, ki jo vodi v svojem imenu in za račun ustanovitelja, v celoti odbijati DDV, **čtetudi bi zagotovil ločene evidence**. Odbitni delež iz druge alineje prvega odstavka 105. člena pravilnika se izračunava za celotno dejavnost in posledično uporablja za ugotavljanje odbitka DDV od vseh nabav blaga in storitev.

Upravljavec, ki izračunava en odbitni delež za celotno dejavnost in skladno z dogovorom s svojim ustanoviteljem nabavlja v svojem imenu in za račun tega ustanovitelja, kasneje pa mu jih v celoti prezaračuna z obračunanim DDV, tega DDV ob nabavi ne sme odbiti v celoti, ampak le v višini odbitnega deleža. Takšen način je torej v razmerju do ustanovitelja neugoden.

Zgoraj omenjeno pojasnilo davčnega organa vsebuje odgovore na več vprašanj v zvezi z izračunavanjem odbitnega deleža, zato vas vabimo, da si ga v celoti preberete. Pojasnilo je dostopno tukaj:

Pojasnilo je dostopno za naročnike on-line priročnika Pravo in finance za občine
Več na: on-line priročnik Pravo in finance za občine

Pravice in obveznosti zaposlenih na občini in kako urediti pravice in obveznosti direktorja občinske uprave

26.6.2018, Mag. Boštjan J. Turk, Vir: Verlag Dashöfer

Temeljni zakon, ki ureja pravice in obveznosti zaposlenih na občini, je zakon o javnih uslužbencih (ZJU).

Delovno razmerje zaposlenih na občini se sklene s pogodbo o zaposlitvi, če zakon ne določa drugače. Prav tako se pravice in obveznosti zaposlenih iz delovnega razmerja določijo s pogodbo o zaposlitvi.

Zakon izrecno določa, da se za sestavine pogodbe o zaposlitvi za zaposlene na občini ne uporabljajo določbe splošnih predpisov o delovnih razmerjih (denimo ZDR-1), ampak je treba glede tega uporabiti specialni predpis – torej Zakon o javnih uslužbencih (ZJU).

53. člen ZJU določa, da mora taka pogodba o zaposlitvi vsebovati naziv pogodbenih strank, naveden mora biti organ, v katerem bo zaposleni opravljal delo, čas trajanja delovnega razmerja, navedeno mora biti delovno mesto oziroma položaj, na katerem bo zaposleni opravljal delo, oziroma podatki o vrsti dela, s kratkim opisom dela, naveden mora biti datum začetka opravljanja dela, kraj opravljanja dela, določilo o tem, ali se delo opravlja s polnim ali s krajšim delovnim časom, navedeno mora biti določilo o osnovni plači in dodatkih, vezanih na delovno mesto in dodatkih, ki javnemu uslužbencu pripadajo na podlagi zakona, podzakonskega predpisa ali kolektivne pogodbe, ter določilo o letnem dopustu, o delovnem času in o odpovednem roku.

O konkretnih pravicah in obveznostih zaposlenega pa delodajalec izda sklep v skladu z zakonom, podzakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi.

Tak sklep torej predstavlja pravno podlago za ureditev specifičnih pravic in obveznosti zaposlenih, a pod pogojem, da je ta skladen z zakonom, podzakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi, kar izhaja iz načela hierarhije pravnih aktov, v skladu s katerim med drugim izhaja, da morajo posamični akti organov lokalne skupnosti temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu.

Tak sklep lahko delodajalec sicer nadomesti z novim sklepom, ki pa mora biti spet v skladu z zakonom, podzakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in s pogodbo o zaposlitvi.

Kakršnekoli spremembe zakona, podzakonskega predpisa, kolektivne pogodbe oziroma splošnega akta delodajalca ne smejo vplivati na pravice in obveznosti zaposlenega, ki so že določene z obstoječo pogodbo o zaposlitvi oziroma s sklepom. Da bodo te spremembe veljavne, je torej treba predhodno spremeniti pogodbo o zaposlitvi.

Z zaposlenimi na občini se praviloma sklene delovno razmerje za nedoločen čas, določbe pogodbe o zaposlitvi, ki omejujejo čas trajanja delovnega razmerja (denimo, če se z zaposlenim sklene pogodba o zaposlitvi za določen čas), pa so nične.

Pogodba o zaposlitvi se lahko razveljavi, če zaposleni ne izpolnjuje pogojev za delovno mesto, za katero je bila pogodba sklenjena, oziroma če pred sklenitvijo pogodbe ni bil izveden predpisan postopek javnega natečaja, čeprav bi moral biti izveden. Pogodba se razveljavi s sklepom.

Sankcije razveljavitve pa ne bo, če gre le za manjše kršitve postopka, ali pa, če zaradi poteka časa ali drugih pomembnejših okoliščin, ne bi bilo smiselno prekiniti delovnega razmerja z zaposlenim.

Sklep o razveljavitvi se lahko izda v treh letih od sklenitve pogodbe o zaposlitvi, v primeru nezakonite razveljavitve pa je lahko delodajalec tudi odškodninsko odgovoren.

Kako urediti pravice in dolžnosti direktorja občinske uprave

Pravice in obveznosti direktorja občinske uprave občine se uredijo s podzakonskim predpisom, običajno z odlokom o organizaciji in delovnem področju občinske uprave, ki predstavlja pravno podlago za določitev splošnih pravic in obveznosti direktorja občinske uprave.

V skladu s takim aktom, katerega izdaja je v pristojnosti občin, je direktor občinske uprave običajno odgovoren za zakonitost poslovanja in dosledno izvajanje predpisov, ki se nanašajo na izvajanje nalog občinske uprave. Te naloge običajno obsegajo vodenje in usklajevanje dela občinske uprave, skrb za zakonito, dosledno, učinkovito in smotrno opravljanje njenih nalog, izdajo odločb v upravnem postopku na prvi stopnji, in tudi sicer opravljanje najzahtevnejših nalog občinske uprave.

Samo imenovanje direktorja občinske uprave pa ureja ZJU, v skladu s katerim direktorja imenuje tisti, kateremu je ta neposredno odgovoren, to pa je župan.

Mandat direktorja občinske uprave traja pet let. Postopek imenovanja se začne na podlagi javnega natečaja, pri čemer mora biti postopek izbire končan najkasneje tri mesece pred potekom obdobja imenovanja, da se zagotovi kontinuiteta opravljanja del in nalog.

V istem obdobju lahko župan ponovno imenuje direktorja uprave lokalne skupnosti na isti položaj brez internega oziroma javnega natečaja.

Z osebo, ki je bila na položaju direktorja občinske uprave izbrana na javnem natečaju in pred tem ni imela statusa uradnika, se sklene pogodba o zaposlitvi za določen čas in sicer za obdobje pet let.

V pogodbi o zaposlitvi, v aneksu k tej pogodbi oziroma v sklepu o premestitvi, se lahko določijo tudi položajni dodatek, ter druge pravice v skladu z zakonom, podzakonskimi predpisi in kolektivno pogodbo.

Pravna podlaga za ureditev konkretnih pravic in obveznosti direktorja občinske uprave je torej pogodba o zaposlitvi, s katero se še natančneje uredi celoten sklop njegovih pravic in obveznosti.

Za prenehanje položaja direktorja občinske uprave se uporabljajo določila ZJU, ki urejajo prenehanje dela na delovnem mestu, če v samem ZJU ni drugače določeno. Direktor občinske uprave se lahko z odločbo razreši s položaja, če sam tako zahteva, če v enem mesecu od imenovanja ne sklene pogodbe o zaposlitvi oziroma aneksa k pogodbi o zaposlitvi, pa tudi v primeru ugotovljene nesposobnosti za opravljanje nalog na položaju, v primeru prenehanja delovnega razmerja v skladu s sporazumom o razveljavitvi pogodbe o zaposlitvi oziroma odpovedjo pogodbe o zaposlitvi.

Verlag Dashófer, založba, d.o.o.
Onboc.dashofer.si
Pravo in finance za občine

Poleg tega pa direktorju občinske uprave preneha položaj tudi po preteku obdobja, za katerega je bil imenovan.

Več na: on-line priročnik Pravo in finance za občine